

Zbornik sudske prakse

Predmet C-28/15

**Koninklijke KPN NV i dr.
protiv
Autoriteit Consument en Markt (ACM),**

(zahtjev za prethodnu odluku koju je uputio College van Beroep voor het bedrijfsleven)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Zajednički regulatorni okvir za elektroničke komunikacijske mreže i usluge – Direktiva 2002/21/EZ – Članci 4. i 19. – Državno regulatorno tijelo – Mjere usklađivanja – Preporuka 2009/396/EZ – Pravni doseg – Direktiva 2002/19/EZ – Članci 8. i 13. – Operator koji je određen kao operator sa značajnom tržišnom snagom – Obveze koje nameće državno regulatorno tijelo – Nadzor nad cijenama i obveze koje se tiču sustava troškovnog računovodstva – Cijene završavanja poziva u fiksnoj i mobilnoj mreži – Doseg nadzora koji nacionalni sudovi mogu provoditi nad odlukama državnih regulatornih tijela“

Sažetak – Presuda Suda (drugo vijeće) od 15. rujna 2016.

1. *Usklađivanje zakonodavstava – Sektor telekomunikacija – Elektroničke komunikacijske mreže i usluge – Regulatorni okvir – Direktive 2002/19 i 2002/21 – Nadzor nacionalnog suda nad odlukom državnog regulatornog tijela kojom se uvode tarifne obveze na tržištu završavanja poziva i odstupa od Komisijine preporuke – Nepostojanje ovlasti za odstupanje od te preporuke – Granice – Razlozi vezani uz specifična obilježja tržišta*

(čl. 288. UFEU-a; direktive Europskog parlamenta i Vijeća 2002/19, čl. 8. i 13. i 2002/21, čl. 4. st. 1.; Preporuka Komisije 2009/396)

2. *Usklađivanje zakonodavstava – Sektor telekomunikacija – Elektroničke komunikacijske mreže i usluge – Regulatorni okvir – Direktive 2002/19 i 2002/21 – Nadzor nacionalnog suda nad odlukom državnog regulatornog tijela kojom se uvode tarifne obveze na tržištu završavanja poziva – Ocjena proporcionalnosti – Dopuštenost – Obveza dokazivanja učinkovitog postizanja ciljeva definiranih u navedenoj direktivi – Nepostojanje*

(direktive Europskog parlamenta i Vijeća 2002/19, čl. 8. st 4. i čl. 13. i 2002/21, čl. 6., 7. i 8.; Preporuka Komisije 2009/396)

1. Članak 4. stavak 1. Direktive 2002/21 o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva), kako je izmijenjena Direktivom 2009/140, u vezi s člancima 8. i 13. Direktive 2002/19 o pristupu i međusobnom povezivanju elektroničkih komunikacijskih mreža i pripadajuće opreme (Direktiva o pristupu), kako je izmijenjena Direktivom 2009/140, treba tumačiti na način da nacionalni sud pred kojim se vodi spor koji se odnosi na zakonitost tarifne obveze koju je državno regulatorno tijelo nametnulo za pružanje usluga završavanja poziva u fiksnoj i mobilnoj mreži može odstupiti od Preporuke 2009/396 o uređenju naknada za završavanje poziva u fiksnoj i mobilnoj mreži u Europskoj uniji, koja preporučuje model za izračun

troškova „Bulric strict” (*Bottom-Up Long-Run Incremental Costs*) kao prikladnu mjeru reguliranja cijena na tržištu završavanja poziva, samo ako smatra da to zahtijevaju razlozi vezani uz okolnosti slučaja, a osobito uz specifična obilježja tržišta odnosno države članice.

Naime, iz članka 4. stavka 1. Okvirne direktive proizlazi da se pravo na žalbu koje ta odredba jamči mora temeljiti na učinkovitom mehanizmu žalbe koji omogućuju valjano uzimanje u obzir elemenata slučaja. Osim toga, ta odredba navodi da tijelo nadležno za rješavanje takve žalbe, koje može biti sud, mora raspolagati potrebnom stručnošću za obavljanje svoje zadaće. Stoga, kada rješava spor koji se odnosi na zakonitost tarifne obveze koju je DRT nametnuo primjenom članka 8. do 13. Direktive o pristupu, nacionalni sud može odstupiti od Preporuke 2009/396, međutim, iako cilj preporuka nije stvaranje obvezujućih učinaka, nacionalni suci moraju uzeti u obzir te preporuke radi rješavanja sporova koji se pred njima vode, osobito kada razjašnjavaju tumačenje nacionalnih odredbi donesenih u svrhu osiguravanja njihove provedbe ili kada im je cilj dopunjavanje odredaba Unije koje imaju obvezujuću snagu.

(t. 39., 40. -43., izreka 1.)

2. Pravo Unije treba tumačiti na način da nacionalni sud, pred kojim se vodi spor o zakonitosti tarifne obveze koju je državno regulatorno tijelo nametnulo za pružanje usluga završavanja poziva u fiksnoj i mobilnoj mreži, može ocjenjivati proporcionalnost te obveze u pogledu ciljeva iz članka 8. Direktive 2002/21 o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva), kako je izmijenjena Direktivom 2009/140, kao i članka 13. Direktive 2002/19 o pristupu i međusobnom povezivanju elektroničkih komunikacijskih mreža i pripadajuće opreme (Direktiva o pristupu), kako je izmijenjena Direktivom 2009/140, te voditi računa o činjenici da navedena obveza služi promicanju interesa krajnjih korisnika na maloprodajnom tržištu koje ne dolazi u obzir za regulaciju.

Naime, iz članka 8. stavaka 4. i 13. Direktive o pristupu i članka 8. Okvirne direktive proizlazi da DRT mora, prilikom donošenja odluke kojom nameće tarifne obveze operatorima osigurati da te obveze odgovaraju svim ciljevima navedenim u članku 8. Okvirne direktive i članku 13. Direktive o pristupu, odnosno da su, s jedne strane, utemeljene na naravi prepoznatog problema, proporcionalne i opravdane u pogledu ciljeva iz članka 8. Okvirne direktive i da se te obveze nameću samo nakon savjetovanja u skladu s člancima 6. i 7. te direktive i da, s druge strane, služe u svrhu poticanja djelotvornosti i održivog tržišnog natjecanja i najvećih pogodnosti za korisnike. Isto tako, nacionalni sud u okviru sudskog nadzora te odluke mora jamčiti da DRT poštuje sve zahtjeve koji proizlaze iz ciljeva navedenih u članku 8. Okvirne direktive i članku 13. Direktive o pristupu. U tom pogledu, činjenica da se tarifna obveza temelji na Preporuci 2009/396 ne lišava nacionalni sud nadležnosti nadziranja proporcionalnosti njegovih obveza u odnosu na ciljeve iz navedenih članaka.

Naprotiv, nacionalni sud ne može prilikom sudskog nadzora odluke DRT-a zahtijevati od tog tijela da dokazuje da se tarifnom obvezom stvarno ostvaruju ciljevi iz članka 8. Okvirne direktive. Stavljanjem takvog tereta dokazivanja na DRT zapravo se ne bi poštovalo to da se donošenje regulatornih obveza temelji na analizi budućih tržišnih kretanja, gdje se kao referenca uzima, kako bi se otklonilo utvrđene tržišne probleme, postupanje ili troškovi učinkovitog operatora. Međutim, takav dokaz, koji se odnosi na buduće mjere pristupa, nemoguće je ili pretjerano otežano podnijeti.

(t. 48.-51., 55., 58.-61., izreka 2.)